

FORMÁLD ÁT!

1. forduló

ÖKOVETÉLKEDŐ 2024

4. OSZTÁLYOS PÉCSI DIÁKOK NYERJETEK ÖKOTÁBORT!

Próbáltad már összeszámolni, hogy egy hét folyamán hányféle növényt eszel?
Milyen jókban részesítenek bennünket a környezetünkben megtalálható élőlények?
Mi történik, ha az ember túlságosan átalakítja a természeti környezetet?

Ezekre az izgalmas kérdésekre a kilencedik „Formáld át!” vetélkedő felfedezéseivel választ kaphattok.
Most is várjuk 4. osztályos pécsi diákok jelentkezését ökovetélkedőnkre.

BEKÜLDÉSI CÍM
okovarospecs@gmail.com

HATÁRIDŐ
2024. február 24.

KÉRT ADATOK
CSAPAT NEVE
ISKOLA NEVE
OSZTÁLY
SEGÍTŐ TANÁR
E-MAIL CÍM

A vetélkedőhöz alkossatok **4 fős csapatokat**. Az első 3 internetes forduló után a legtöbb pontot összegyűjtő 8 csapat döntőn vesz részt, melyre május elején kerül sor. Az első 3 helyezett három napos ökotáborozást nyer, de minden döntősre jutalom vár.

A vetélkedőre az első forduló megfejtéseinek beküldésével lehet jelentkezni.

A további fordulók feladatait a beküldött e-mail címen kapjátok meg.

A fordulók megjelenési időpontjai: **2024. február 2.**, március 1., április 5.

1. FELFEDEZÉS

A fáknek, erdőknek kiemelkedő szerepe van élőhelyként, az oxigéntermelésben, az éghajlat javításában, a szennyező anyagok lekötésében, a szén-dioxid feldolgozásában, a zaj és a rezgések hatásai elleni védelemben, a talaj megóvásában. Ma mintegy 70 ezer különböző féle fafajt tartanak számon a kutatók.

Ezt az elképzelhetetlen gazdagságot a fák leveleinek sokfélesége is érzékelteti. **A sokféle falevél melyik fához tartozik? Párosítsátok! Vigyázzatok, mert van egy kakukktojás. Vajon ez minek lehet a levele?**

Beküldendő: a fa nevei párosítva a levelek betűjelével. A kakukktojás levél növényének a neve.

2. FELFEDEZÉS

Több érdekes adatot találhattok Földünk élővilágáról az alábbi szövegben. Ehhez **a lent megadott 10 szót be kell illeszteni a megfelelő helyre.**

Beküldendő: a szövegbe beillesztett szavak helyes sorrendje.

..... számtalan különböző állat- és növényfaj vesz minket körül. Az élővilág sokfélesége mutatja, hogy mennyire gazdag a természeti környezetünk. Napjainkig közel 2 millió különböző fajt azonosítottak és írtak le, amelyek legnépesebbje a ..... csoportja. Évente mintegy ..... újabb faj kerül az ismert élőlények listájára. A tudósok egy csoportjának becslése szerint körülbelül 8,7 ..... különböző faj létezik a Földön. Az élőlények legnagyobb gazdagsága a ..... esőerdőkben figyelhető meg. Itt található az összes ma ismert faj több, mint ..... százaléka. Az emberi tevékenység és a természeti környezet meghódítása következtében az ..... területe 40 százalékkal csökkent. Ennél is nagyobb arányban pusztultak el a Föld ..... élőhelyei. A természet egyre kisebb területre kényszerül, melynek következménye, hogy fajok végleg eltűnnek, válnak veszélyeztetetté. Ez utóbbiak közé tartoznak a ..... A becslések szerint jelenleg ..... hal ki egy faj. A fajok megőrzésében kiemelkedő szerepe van az élőhelyek megőrzésének.

Behelyettesítendő szavak: **vizes, millió, kétéltűek, Földünkön, 13 ezer, óránként, erdők, rovarok, 60, trópusi**

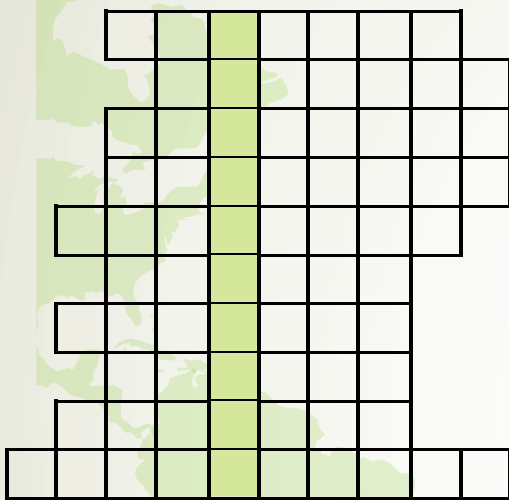
3. FELFEDEZÉS

A növények és állatok megjelenése, felépítése, életmódja, élőhelye hihetetlenül változatos. A maga nemében mindegyik különleges és fontos helyet tölt be a földi élet összetett rendszerében. Az élőlények egyediségére és az emberek számára sokféle felhasználási lehetőséget kínáló értékére ad példákat az alábbi keresztrejtvény.

Találjátok ki a 10 meghatározás szavait és írjátok be a vízszintes sorokba!

A zöld színnel jelölt függőleges oszlopban találjátok a rejtvény megoldását.

Beküldendő: a keresztrejtvény háló a sorok megfejtésével, és a zöld négyzetekben összeolvasott szó.

Füvet termő rét neve.

Így hívjuk a hatlábú állatokat.

Tyúkok is eszik, de ebből a növényből bioüzemanyag is készül.

Nálunk is termő zöldségféle, terméséből szivacs is készíthető.

Ez a hüllő a szemeit külön is tudja mozgatni.

A növény termése ehető, de hegyes tüskéit fegyverként is használták.

Hazánkban is elterjedt repülő emlős.

Vízi élőlény, más nevén alga. Ételek is készülnek belőle.

A növény ezen részéből készül a fahéj nevű fűszer.

Először volt Magyarországon az „Év madara”.

KUTASSATOK

4. FELFEDEZÉS

Az ember egyre jobban meghódítja a természetet. Hatalmas városokat és széles utakat épít. A jéggel nem borított szárazföldek nagyobb részén ma már haszonnövényeket termeszt. Tevékenysége miatt az erdők területe is jelentősen zsugorodott.

A természeti területek megőrzése elengedhetetlen az életfeltételeink biztosításához és jólétünkhöz.

Fontos, hogy a városban élők a saját kertjeiket is természetközeli módon alakítsák ki.

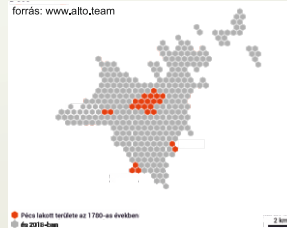
Ti hogyan valósítanátok ezt meg? Rajtatok a sor, hogy egy kisebb családi ház udvarát „ökosra” megtervezzétek.

Miket helyeznétek el benne? Készítsetek rajzot, egy-két szavas magyarázattal!

Beküldendő: rajz magyarázattal szkennelve.

forrás: www.ualto.team

Egy kis érdekesség

Pécs város területe az elmúlt 250 év alatt (piros és szürke) jelentősen megnőtt.

Lakossága is tizenkétszer több (1787-2018).